

Kivonat

a Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2013. május 22-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

Bocskaikert Község Önkormányzat Képviselő-testületének 40/2013. (V. 22.) KT. sz. határozata

A Képviselő-testület

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján megtárgyalta és elfogadásra javasolja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2012. évi átfogó értékelését.

Az átfogó értékelést a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére meg kell küldeni.

Határidő: 2013. május 31.
Felelős: Szaniszló Tamás jegyző

Bocskaikert, 2013. június 5.

A kivonat hitelül:

Gonda Lajosné
jegyzőkönyvvezető

Bocskai kert Község Önkormányzatának átfogó értékelése a településen 2012. évben végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Bocskai kert Község demográfiai mutatói (0-18 éves korosztály)

<i>Korcsoport</i>	<i>2004.</i>	<i>2005.</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>	<i>2010.</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>0-6 évesek</i>	<i>267</i>	<i>258</i>	<i>271</i>	<i>280</i>	<i>265</i>	<i>239</i>	<i>244</i>	<i>237</i>	<i>234</i>
<i>7-14</i>	<i>318</i>	<i>314</i>	<i>316</i>	<i>321</i>	<i>346</i>	<i>344</i>	<i>342</i>	<i>327</i>	<i>327</i>
<i>15-18</i>	<i>130</i>	<i>142</i>	<i>154</i>	<i>158</i>	<i>154</i>	<i>159</i>	<i>180</i>	<i>181</i>	<i>188</i>
<i>Össz.</i>	<i>715</i>	<i>714</i>	<i>741</i>	<i>759</i>	<i>765</i>	<i>742</i>	<i>766</i>	<i>745</i>	<i>749</i>
<i>Össz.lakos</i>	<i>2713</i>	<i>2766</i>	<i>2847</i>	<i>2915</i>	<i>3049</i>	<i>3048</i>	<i>3129</i>	<i>3135</i>	<i>3187</i>

Amint az a táblázatból is megállapítható, településünkön a lakosságszám dinamikus növekedése 2009-ben (az előző évekhez viszonyítva) nem jellemző, azonban az elmúlt évben ismét növekedés figyelhető meg. Igaz, hogy sokan elköltöznek, de településünk továbbra is vonzó a családok számára. Bocskai kert két külterületi településrészén az olcsóbb telkek és házak miatt főleg hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, többgyermekes, kevés jövedelmű vagy jövedelem nélküli, egészségileg is problémás, a nagyvárosban egzisztenciáját veszített, szociálisan nehéz helyzetbe került családok költöznek ki a könnyebb megélhetés reményében.

A) Településünkön jelentős a szociálisan hátrányos helyzetben élő családok száma, akik az önkormányzattól várnak segítséget.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) valamint a szintén többször módosított Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) szellemében, a felelősséget átérezve végzi önkormányzatunk a szociálpolitikai és gyámügyi munkát.

Országunkban számottevően emelkedik a veszélyeztetett gyermekek száma. A Gyvt. alap gondolata értelmében minden szükséges állami, önkormányzati segítséget meg kell adni, hogy a gyermekek nevelkedése családi környezetben történjen.

A gyermekvédelemben is a megelőzés biztosítása a humánusabb, a hatékonyabb és nagyrészt gazdaságosabb megoldás.

E törvény és önkormányzatunk által többször módosított 10/2006.(VII.01.) KT. számú rendelete lehetőséget ad a veszélyeztetettség megelőzésére, megszüntetésére, a gyermekekről való gondoskodás anyagi forrásainak pótlására a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás folyósításával.

Szintén a Gyvt. szabályozza a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának feltételeit. A kedvezmény célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a normatív étkezési térítési díjkedvezmény, az egyszeri támogatás, valamint normatív alapon az ingyenes tankönyv igénybevételére.

Annak a gyermeknek, illetve fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2012. augusztus 1-jén valamint november 1-jén fennállt, az önkormányzat jegyzője még abban a hónapban, tehát augusztusban és novemberben egyszeri támogatást folyósít. A támogatás összege 2012-ben 5.800,- Ft/fő volt

alkalmanként, augusztus hónapban 250, november hónapban természetbeni támogatás (Erzsébet utalvány) formájában 277 gyermek részesült e támogatásban.

Településünkön 2012-ben 254 gyermek, közülük 20 fiatal felnőtt volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult köre szinte változatlan.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra egy család volt jogosult az elmúlt év során, ahol családba fogadott gyermek nevelkedik.

Óvodáztatási támogatásban az elmúlt évben nem részesült gyermek.

A 2011. évben rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra mindösszesen 144 eFt-ot fordítottunk.

A beadott kérelmek indokai:

- Étkezési térítési díj fizetéséhez való hozzájárulásban 2 család - 2 gyermek,
- Eseti pénzbeli támogatásban (szemüvegkészítés, betegség, gyermektábor) 11 család,
- Buszbérlet támogatásban 1 család – 1 gyermek részesült (Monostordülőben élő családok).

II. B) Az iskolás és óvodás gyermekek étkezési kedvezménye a következőképpen alakult az elmúlt évben: 100 %-os kedvezményben 156 gyermek, 50 %-os kedvezményben 57 gyermek részesült. Nem részesült kedvezményben 113 gyermek.

További kedvezmény még a törvényi feltételeknek megfelelő gyermekek részére az ingyenes tankönyvsomag biztosítása, melyre 2012. évben 2.496 e Ft-ot fordítottunk.

II.C) A Rendőrkapitányság adatai alapján Bocskai kert a Kapitányság illetékességi területén lévő települések közül az egyik legjobb helyzetű település, ahol a legkevesebb kiskorúak veszélyeztetettsége és családon belüli erőszak vált ismertté a hatóság előtt. Bizonyára előfordulnak ilyen esetek, azonban sajnos az érintettek nem kérnek segítséget az illetékes szervektől, félve a további következményektől. A Kapitányság kiemelten kezelte az elmúlt évben is a kiskorúak védelmét.

A gyermekkorúak és fiatalok körében történt bűnelkövetések száma:

Szabálysértés: a rendőrség hatáskörébe tartozó nem történt.

Vétség: 3

Büntett: 1

A rendőrség néhány esetben kezdeményezett csupán eljárást, a válófélben lévő házastársak, vagy élettársak egymás ellen elkövetett kisebb súlyú cselekménye kapcsán. Az egymással haragos, megromlott viszonyban lévő felek, egymást rágalmazták, zaklatják, becsületsértően viselkednek egymással.

A családon belül bekövetkezett bűncselekmények száma:

Garázdaság: 1

Rongálás: 1

Testi sértés: 3

Tartás elmulasztása: 1

Kiskorú veszélyeztetése: 2

Gyermekkorúak sérelmére elkövetett:

Szabálysértés: a rendőrség hatáskörébe tartozó nem történt.

Vétség: 1

Büntett: 2

2012-ben Bocskai kert vonatkozásában kábítószer fogyasztással, terjesztéssel összefüggő büntetőeljárást a rendőrség nem kezdeményezett.

A kapitányságon a bűnmegelőzési munkára továbbra sincs külön előadó, vagy erre a területre szakosított munkatárs. A vizsgálati, nyomozati munka mellett és alatt próbálják a bűnmegelőzési tevékenységet végrehajtani. Az elmúlt év során sikerült a településre egy körzeti megbízottat kinevezni, aki agilis és lelkiismeretesen teljesíti szolgálatát.

Intézmények gyermekvédelmi munkája

A **közoktatási intézmények** a problémamegelőző gyermekvédelem egyik első, legfontosabb „jelző intézményei”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek könnyen „kiszűrhetők”, hiszen a gyermekkel az óvodapedagógus közvetlen kapcsolatban van.

A családok számára a korábban kialakított megfelelő kapcsolat révén, krízis esetén történő együttműködés, segítség könnyebben biztosítható.

A gyermekvédelmi felelős felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat. Alapfeltétel, hogy ismerje a gyermek személyiségét, családi háttérét, környezetét, baráti és kortársi kapcsolatait.

Pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására.

Néhány számszerű adat:

	Gyermekek létszáma			Hátrányos helyzetűek			Veszélyeztetettek		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
óvoda	108	100	100	44	48	41	3	10	9
				11 hhh	13 hhh	9 hhh			
iskola	302	302	303	163	144	135	5	9	22
				26 hhh	25 hhh	28 hhh			
összesen	410	402	403	207	192	176	8	19	31
				37 hhh	38 hhh	37 hhh			

Láthatóan magas az intézmény tanulói közül a hátrányos helyzetű száma (közel 50 %), a szakemberek felelőssége nagyon nagy.

A szülőket az intézményekben folyó gyermekvédelmi munkáról az év eleji szülői értekezleteken illetve a faliújságokon tájékoztatják, bár általában pont az érintettek azok, akik nem igazán vannak jelen az intézményben. A szülővel való kapcsolattartás az óvodában a legszorosabb, hiszen ott még napi kapcsolatban vannak a pedagógusok a szülővel, míg az iskolában a szülői érdeklődés általában a gyermek korának előrehaladtával évről-évre csökken - noha szülői értekezlet és fogadóórák vannak - majd talán csak a pályaválasztás idején lesz ismét valamivel intenzívebb.

Az **óvodában** bántalmazásra, egészségügyi veszélyeztetettségre utaló problémát nem tapasztaltak, rendkívüli intézkedés nem történt, azonban egyre jobban érzékelhetőek a családok anyagi problémái. 12 esetben anyagi problémát tapasztaltak az óvodapedagógusok. A pedagógus egy alkalommal vett részt védelembe vételi tárgyaláson, 4 alkalommal küldött problémajelző adatlapot a gyermekjóléti szolgálatnak igazolatlan hiányzás miatt, azonban szóban több alkalommal is jelzett.

Az iskolában a családlátogatási alkalmak száma **6** volt.

A jellemző okok: igazolatlan hiányzások, tanulók lakókörülményeinek felmérése, tanulmányi munka gyengesége, felszerelések, házi feladatok hiányossága.

Prevenációs jellegű előadást az osztályfőnökök tartanak osztályfőnöki órák (szexuális felvilágosítás, alkohol, drog, agresszív viselkedés) keretében.

Differenciált képesség-kibontakoztatásban részesülő gyermeke száma 28 fő, ezeket a gyermekeket Integrált Pedagógiai Rendszerben fejlesztik a pedagógusok.

A 24/2011. NEFMI rendelet szerint: „A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek, tanulók nevelésével, illetve iskolai nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása keretén belül 11 gyerek vett részt fejlesztő foglalkozásokon heti 1 órában 3 hónapon keresztül.

Az óvodában az iskolaérettségi vizsgálatokon segítséget nyújtanak a Nevelési Tanácsadó szakemberei, illetve amennyiben szükséges, akkor a Szakértői Bizottság is. Nevelési Tanácsadóba küldött gyermekek száma: 4 fő.

A védőnő havonta, illetve szükség szerint fejtevésségi vizsgálatot végez, a tanév során 12 gyermeknél 23 alkalommal észlelt problémát.

Az iskola és óvoda rendkívül széles palettáját nyújtja a tanulók, ill. óvodások számára a szabadidős, és kulturális programoknak.

Mikrotérségi Bölcsőde 2008. március 1. óta, mint Hajdúhadházi Székhelyű Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulás keretein belül működik. Három település 0-3 éves korú kisgyermekek gondozását látja el, mint gyermekjóléti alapellátás. A társulás lehetővé tette a szabad bölcsődei választást a mikrotérségen belül.

A Mikrotérségi Bölcsődében a megengedett maximális létszám Hajdúhadházon 24 főről 62 –re emelkedett, mivel 2012 áprilisában átadásra került egy új épület ahol négy csoportszoba található. Tégláson a négy csoportszobában szintén 48 férőhely van. A Hajdúhadházi Intézményekben a 62férőhelyen 63 gyermeket gondoznak, melyből bocskai kert lakos 2 gyermek, a Téglási Intézményben a 48 férőhelyen 48 gyermeket gondoznak.

Veszélyeztetett gyerek a bölcsődében nincs.

A 2012. év során hátrányos helyzetű gyermek hadházi bölcsődékben: 35 fő, a téglási bölcsődében 11 fő, ezek a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő szülők gyermekei.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma évről évre nő.

A bölcsődében egyre több anyagi problémát tapasztalnak, a szülők hangoztatják a pénzhiányt.

Közművelődés, az ifjúsággal való foglalkozás

Településünkön a művelődési, kulturális és sport feladatokat, rendezvények szervezését és lebonyolítását a Képviselő-testület Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottsága végzi.

Továbbra is fontos az önkormányzati fenntartású intézményekkel, a helyi civil szervezetekkel, a lakossággal való szoros együttműködés, a közös tervezés, az ötletek közös megvalósítása a közművelődési, kulturális és sport feladatok minél hatékonyabb ellátása érdekében.

A feladatok ellátásában – az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően – részt vettek az önkormányzat intézményei és a településen működő civil szervezetek is:

- Németh László Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Napsugár Óvoda
- Bocskai kert Humán Szolgáltató Központ
- Bocskai kert Jövőjéért és Felemelkedéséért Alapítvány és a Teleház
- Kertbarátkör
- Activus Egyesület
- Bocskai kertért Közhasznú Egyesület
- Egyházak Vértanúi Alapítvány

Bocskai kertben a közművelődési feladatok megvalósítására – legyen szó nagyrendezvényről, kiállításról, előadásról vagy sporttevékenységről – jelenleg is legalkalmasabb helyszín az iskola épülete, díszudvara és udvara, valamint sportpályája.

2010-ben létrejött beruházás eredményeképpen jól felszerelt közösségi teremmel is bővült az általános iskola épülete, ahol rendezvények, ünnepek, valamint esküvők lebonyolítása is megvalósítható kulturált körülmények között.

Különböző programok lebonyolítására alkalmas még az ökumenikus templom (komolyzenei koncertek), az óvoda (pl. játszóházak), a Vincellér utcai épület (időseknek szóló programok) és a Teleház.

2012-ben a Művelődési-, Ifjúsági és Sportbizottság olyan közművelődési koncepció kidolgozását és megvalósulását támogatta, mely a lakosság minél szélesebb rétegei számára kínál kellemes, hasznos és egyben színvonalas időtöltést az egyre szűkülő anyagi lehetőségek keretein belül.

Az elmúlt évekhez hasonlóan voltak olyan nagyrendezvények, melyek minden generáció számára egyszerre nyújtottak szórakozási, kapcsolódási lehetőséget, ahol a család minden tagja - gyerekek, szülők, nagyszülők egyaránt - találtak kedvükre való programokat. Ilyen rendezvény volt a majális, a Szent Iván éji rendezvény, Kisasszonyok havának rendezvénye, a településünk önállóvá válásához kapcsolódó Falunap. Emellett ünnepekhez kapcsolódóan az intézmények, a Teleház az önkormányzattal közösen szerveznek programokat, megemlékezéseket.

Községünkben aktívan működik a Kertbarátkör, melynek tagjai számos szakmai napot, programot szerveznek tagjai és az érdeklődő lakosság számára.

Egyéb közösségek: Református Kórus, Vadvirág Népdalkör, Bocskai Dance Band, Bocskai kertért Közhasznú Egyesület, Activus Egyesület, Napsugár Alapítvány.

Ahhoz, hogy településünkön valóban pezsgő, kisközösségekre is épülő kulturális élet alakuljon ki, mindenképpen önálló, művelődési célú épületre lenne szükség, amelyben felnőtt-ifjúsági-, ill. gyermekközösségek otthonra találnak, az általuk használt helyiségeket saját igényeik szerint rendezhetik be, sajátjuknak tekinthetik.

Gyámhatósági munka

Az elmúlt évben két család esetében hat kiskorú gyermek esetében történt ideiglenes hatályú elhelyezés.

Védelembe vételi tárgyalásra három család esetében volt szükség, a három családban négy kiskorú gyermek lett védelembe véve. Három gyermek esetében a szülők helytelen életvitelére, a szülők közötti konfliktus veszélyeztette a gyermekek egészséges értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését. Egy gyermek esetében a gyermeknek felróható magatartási problémák miatt került sor a gyermek védelembe vételére.

A gyámhatóság elvégezte az éves felülvizsgálatokat a védelembe vett kiskorúak esetében, az új jogi szabályozásnak megfelelően a két éven túl védelembe vett kiskorúak esetében a gyámhatóság eljárása lefolytatásáról értesítette a gyámhivatalt, aki megvizsgálja az eljárást, a döntés helyállóságát.

Öt esetben került sor védelembe vétel felülvizsgálatára, az öt családban tizenegy kiskorú gyermeket érintett.

Egy család esetében a védelembe vétel már két éve fennállt és a gyermekek veszélyeztetettségét a védelembe vétellel megszüntetni nem lehetett, így anyaguk Téglás Város Gyámhivatala felé megküldésre került a szükséges intézkedés megtétele céljából.

A védelembe vétel megszüntetésére két gyermek esetében került sor. Egy esetben eredményes családgondozás, egy esetben nagykorúvá válás miatt került megszüntetésre a védelembe vétel.

A Bocskaierti Humán Szolgáltató Központ Önálló Gyermekjóléti Szolgáltató 2012. évi feladatainak ellátásáról

Az önkormányzat kötelező feladatainak sorába tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekjóléti alapellátás, mely hatékony működése esetén kiemelten szolgálja a prevenciót, elősegítve ezzel az 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) alapelveinek és céljainak megvalósulását.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A gyermekjóléti szolgáltatás illetékességi területe: Bocskaiert község közigazgatási területe.

A település állandó lakosainak szám: 3175 fő.

0-18 éves korig a gyermekek számának alakulása az elmúlt 10 évben a településen:

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
642	682	715	714	741	759	765	742	766	745	745

Személyi feltételek:

A jelenlegi szabályozás szerint a törvényi előírásoknak megfelelően a szolgáltatás biztosítását Önálló Gyermekjóléti Szolgáltató útján biztosítja a fenntartó.

A feladatellátás a **Bocskaierti Humán Szolgáltató Központ** intézményi keretein belül önálló szakmai egység biztosításával valósul meg.

A családgondozói feladatokat szociálpedagógus képesítéssel látom el.

Helyben pszichológiai tanácsadást biztosítunk. Jelentősége abban van, hogy a családoknak nem kell beutazniuk a közeli nagyvárosba, helyben elérhető mindenki számára térítésmentesen a szolgáltatás. Az elmúlt év során Ráczné Kárpáti Márta, illetve 2012 júliusától Ferenczi Beáta pszichológus heti egy alkalommal 16.00-19.00 óra között tartott ingyenes tanácsadást, havi 13 órában.

Az ügyfelek a jelzőrendszeri tagok, valamint a gyermekjóléti szolgálat közvetítése útján jutnak el a szakemberhez, illetve egyre több az önkéntes jelentkező is.

A pszichológust az elmúlt évben leggyakrabban iskolai- és óvodai beilleszkedési nehézséggel, viselkedészavarral keresték fel, de az esetek között előfordul párkapcsolati, gyermeknevelési probléma is.

A Gyermekjóléti Szolgáltatónak rendelkezésre állnak azok az eszközök, melyek a probléma feltárásában és a terápia folyamatában segítenek a szakembernek (különböző pszichológia tesztek, Világjáték).

A szakemberek a családgondozóval kb. havonta – kéthavonta személyesen átbeszélik a közös eseteket, így számára is nagy segítséget jelent munkája során.

Tárgyi feltételek:

A Bocskai-kerti Humán Szolgáltató Központ a község gyönyörűen felújított és kibővített óvodájának alagsorában található, ahol modern, tágas és világos helyiségekben fogadhatjuk ügyfeleinket.

Az intézményben továbbra is közös iroda szolgálja a családsegítő szolgálat családgondozójának, illetve tanyagondnokok adminisztrációs feladatainak ellátását, de itt már külön helyiség biztosított a kliensekkel való zavartalan, négy szemközti beszélgetésre.

A szabadidős programok lebonyolítására a Vincellér u. - i telephelyet illetve az óvoda udvarát vesszük igénybe.

A szolgálatunknál a tárgyi eszközeinkben változás nem történt, telefon, fax, üzenetrögzítő, számítógép, nyomtató, fénymásológép rendelkezésre áll a munkavégzéshez.

Külön számítógép (internet hozzáférési lehetőséggel) áll rendelkezésre a családsegítő, a gyermekjóléti szolgáltató és a védőnői szolgálat számára.

Főbb szolgáltatások és szakmai tevékenység:

- **Tájékoztatás nyújtása** a gyermeki jogokról, a különböző gyermekvédelmi, nevelési, és egyéb ellátásokról, segítségnyújtás a szükséges **adatlapok, kérelmek kitöltésében**, azok **továbbításában** az illetékes szervek felé, a **támogatások célszerű felhasználásában**, **egyéb hivatalos ügyek intézésében**.
- A gondozott családok ellátásán kívül a szolgálatot felkereső ügyfelek számára segítő beszélgetés, tanácsadás (életvezetési –, nevelési –, pszichológiai problémák esetén) információnyújtás. Szakmai kompetencián túlmutató probléma esetén az ügyfél továbbirányítása a megfelelő intézménybe.
2012 – ben 39 család vette igénybe a tanácsadás keretében történő ellátást, mely hasonló az elmúlt év adatához.

- Felkérésre környezettanulmány, javaslat készítése a jegyzői gyámhatóság illetve városi gyámhivatal számára.
Az elmúlt év során a jegyzői gyámhatóság 1 alkalommal keresett meg, a bíróság számára készítendő környezettanulmány elkészítése végett, melyet gyermekelhelyezés – illetve gyermektartásdíj megváltoztatásának ügyében kért a hatóság. A gyámhivatal számára 4 alkalommal készítettem környezettanulmányt, családbafogadás engedélyezése illetve átmeneti nevelésbe vett illetve családbafogadott gyermek felülvizsgálata ügyében.
- Javaslattétel a gyermek érdekében szükséges hatósági intézkedésekre.
- Rendszeres, személyes és telefonos konzultáció a gyermekvédelmi hatóságokkal, más településen működő gyermekjóléti szolgálatok családgondozóival, lakásotthoni gondozókkal illetve oktatási – nevelési intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, osztályfőnökökkel.
- Átmeneti nevelésbe vett gyermek hazagondozhatósága érdekében a gyermek és különélő szülője közötti kapcsolattartás motiválása, elősegítése.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára nyári tábor szervezése.
- A szakmai problémák megoldásához esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való részvétel.

Szakmai tevékenységek száma (forgalmi napló adatai):

Információnyújtás	219	Elhelyezési értekezlet	5 gyermek /2 alkalom
Tanácsadás	417	Első védelembe-vételi tárgyaláson való részvétel.	6 család/ 9 gyermek
Segítő beszélgetés	129	Véd.vét.felülvizsg.	6 család/12 gyermek
Hivatalos ügyek intézése	103	Átmeneti nev. fv.	3 család/ 7 gyermek
		Eseti adományozás	18 család
Közvetítés más szolg.	12	Szoc. Válsághelyzetben lévő várandós anya gond.	0
Családlátogatás	409	Esetkonferencia	11
<i>Mindösszesen: 1335 (30% - os növekedés)</i>			

Az előző évhez képest nőtt a szakmai tevékenységek száma.

A szakmai tevékenység dokumentálása, családgondozás tervezése, a szülőkkel és a jelzőrendszer tagjaival történő együttműködésünk, a feladatok és határidők rögzítése a **„Gyermekeink védelmében” című egységes adatlap rendszeren** történik, mely mellett az egyéni dossziékban **feljegyzés** készül a családgondozás tapasztalatairól.

A napi forgalom nyomon követésére a **forgalmi napló** szolgál.

2012 márciusa óta a szolgálat a „Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről” rendszerében a Taj alapú napi jelentést teljesíti.

A jelzőrendszer működése

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgálat egyik legfontosabb feladata a preventív gyermekvédelemben az észlelő- és jelzőrendszer kiépítése és működtetése. A szolgálat a gyermek bántalmazásával, elhanyagolásával vagy egyéb veszélyeztetettségével kapcsolatos információt elsősorban a jelzőrendszer tagjaitól vagy egyéb jelzésből, bejelentésből, illetve hivatalból észleli. A jelzőrendszer tagjaival az együttműködésnek több formája valósul meg, célja a gyermekek veszélyeztetettségének feltárása, időben történő észlelése, így a probléma hatékony kezelése.

A gyermekjóléti szolgálat kiépítette és működteti a településen az észlelő- és jelzőrendszert. A jelzőrendszer tagjaival legalább kéthavonta, tervezett módon, előre meghatározott témakörben szakmaközi megbeszélést tartunk.

A nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei ezt a munkakört nagyon kevés óraszámban látják el, a 2012/2013-es tanévben az iskolai gyermekvédelmi felelős órakedvezmény heti 2 óra. Természetesen emellett részt vesznek a szakmaközi megbeszéléseken és az esetenként összehívott esetkonferenciákon, illetve közös családlátogatásokon.

A jelzőrendszer tagjai között már évek óta jól együttműködő, összehangolt, folyamatos munka van. A kapcsolattartás szóban, írásban és személyes találkozások, közös családlátogatások alkalmával is megvalósul.

A jelzőrendszeri tagok közül a Védőnői Szolgálattal, valamint a Családsegítő Szolgálattal van napi kapcsolattartás, mely a szolgáltatások egy helyen történő elhelyezéséből is fakad. Gyakran teszünk közös családlátogatásokat is.

A 2011 augusztusában megnyitott gyermekjóléti alapellátást végző két családi napköziben 14 kisgyermek napközbeni ellátását biztosítják a szakképzett gondozók.

A családi napköziben az elmúlt évben egy hátrányos helyzetű gyermek járt rendszeresen, akinek az önkormányzat rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keretében nyújtott támogatást az étkeztetés térítési díjához, hiszen ott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt nem tudják igénybe venni.

A gyermekjóléti szolgálathoz érkezett jelzésekről

2012-ben az előző évhez képest 11 % - kal csökkent a jelzések száma. Összesen 78 jelzés érkezett, melyből 48 írásban, 30 pedig szóban.

A jelzések 48 % -a (**37 jelzés**) **közoktatási intézményektől** származik, melyből 6 érkezett a helyi óvodától, 22 általános iskolából és 15 pedig közép fokú oktatási intézményből. A jelzések nagy része igazolatlan mulasztásokról érkezik, bár az idei évben több alkalommal érkezett olyan jelzés, mely a gyermekek oktatási – nevelési intézményekben tanúsított magatartásbeli problémájával, beilleszkedési nehézségével illetve a szülő által tanúsított törvényszegő magatartással volt kapcsolatos.

2012 – ben tehát már érzékelhető, hogy a családok támogatásáról szóló törvény megváltoztatásával, az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével próbál az állam hatást gyakorolni mind a szülőkre, mind a gyermekekre, hogy csökkenjen az igazolatlan mulasztások száma.

Fontos megjegyezni, hogy 2012 szeptemberétől szigorodott a szabályozás, 50 kötelező tanórai foglalkozás elmulasztása esetén minden gyermekre, a gyermek életkorától, és a család jövedelmi helyzetétől függetlenül ugyanaz a jogkövetkezmény vonatkozik, az iskoláztatási támogatás szünetel. Megszűnt tehát a felfüggesztés jogintézménye, visszamenőleges kifizetésre ismételt iskolába járás esetén nem kerülhet sor.

4 jelzés érkezett a rendőrségtől, melyekben minden alkalommal arról értesítettek, hogy a fiatalokú gyermek tiltott kéjelgés szabálysértését követte el.

2012 – ben megnőtt a magánszemélyektől érkezett bejelentések száma, összesen 11 alkalommal éltek jelzéssel a szolgálat felé. Más település gyermekjóléti szolgáltatója 11 alkalommal, a jegyzői gyámhatóság illetve a városi gyámhivatal pedig összesen 9 alkalommal értesítette a szolgálatot.

2012 – ben 3 gyermek esetében került sor eseti gondnok kirendelésére a gyermek után járó iskoláztatási támogatás (illetve egy óvodás korú gyermek estében a családi pótlék) természetben történő nyújtása végett. Az eseti gondnok minden esetben a családsegítő szolgálat családgondozója volt.

A gyermekjóléti szolgálat igénybe vehető:

- Önként mindazok körében, akik a gyermekjóléti szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma, a gyermek veszélyeztetettsége megszűnjön, illetve a jelzőrendszer jelzéseit követően a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi a kapcsolatfelvételt, a segítségnyújtást, melyet a család elvállal.
- Hatóság által kötelezett formában, védelembe vétel keretein belül, amennyiben a család a felajánlott segítséget nem fogadja el, illetve az alapellátás keretein belül végzett családgondozás nem vezetett eredményre, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást biztosít a szülőknek, a gyermeknevelési körülmények megteremtéséhez, javításához, a szülő és gyermeke közti kapcsolat helyreállításához.

A gyermekjóléti szolgálat 2012 – ben újként kezelt eseteinek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint:

Önkéntes	0
Szülővel közösen	6
Gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett	5
Jelzőrendszer által kezdeményezett	12
A gyámhatóság által kezdeményezett	9
<i>Összesen</i>	32

Az újként kezelt esetek száma háromszorosára nőtt a 2011-es évhez képest, de ez abból is adódik, hogy több család év közben el-, majd visszaköltözött a településre.

Gondozási feladat a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma:

	<i>2012</i>
Alapellátásban történő gondozás:	28 gyermek, 19 család
Védelembe vétel alatt állt	17 gyermek, 7 család
Szakellátásban lévő gyermekek száma	13 gyermek, 4 család
Utógondozás	1 gyermek/1 család
Ideiglenes hatályú elhelyezés (de később szakellátott gyermekek lettek)	5gyermek/1 család
Családba fogadás	1 gyermek, 1 család
Utógondozás	1 gyermek/1 család (védelembe vétel alatt is áll)
Alapellátásból családok átmeneti otthonába került (ideiglenesen, később szakellátott lett)	5 gyermek, 1 család
Összesen:	60 gyermek, 32 család

Felmerülő problémák

A gyermekjóléti szolgálat gondozási eseteiben hátrányos és veszélyeztetett gyermekekkel találkozunk. A gyermekek veszélyeztetettségének okai egyrészt a **családok anyagi helyzetére**, lakhatási problémáikra vezethetők vissza. Sokan küzdenek anyagi problémákkal, melyhez gyakran **életviteli probléma** is társul. A 2012 évben ellátott gyermekek fő problémáját tekintve az alábbiak szerint csoportosíthatjuk: Komoly anyagi problémák miatt 6 gyermek, életviteli probléma miatt 11 gyermek volt érintett az elmúlt évben

Nagyon sok családban alakul ki **családi-kapcsolati konfliktus**, veszekedés, amelyeknek folyamatos szemtanúi illetve résztvevői a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká. A családi viszályoknak gyakran kiváltó oka az alkoholos befolyásoltság, melynek gyakori következménye az agresszív viselkedés. A gyermekbántalmazás minden formája károsan befolyásolja az egészséges személyiségfejlődést. Vannak olyan szülők, akik olyan súlyos formában bántalmazzák gyerekeiket, hogy életre szóló nyomot hagynak a lelkükben. A szülők **alkoholproblémái**: 6 gyermeket, a családtagok közötti veszekedés 3 gyermeket érintett. Fő problémát tekintve szülői elhanyagolás 12 gyermeket érintett.

Évről évre visszatérő gondot okoz a tankötelezettség elmulasztása. A családgondozás hatására némi javulás mutatkozik az iskolabajárási morál területén, de még mindig előfordulnak olyan tanulók, akik kötelezettségeiket időnként megszegik.

Egyre inkább jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, melynek hátterében gyakran a szülők elhanyagoló nevelése, agresszivitása, italozó életmódja áll. Különösen nagy a probléma ezeknél a gyerekeknél, mert a szülők sem következetesek, elvtelenül védik gyermekeiket, így a probléma kezelése komoly akadályokba ütközik.

További problémát jelent, a szülők életvezetési problémái, a gyermekekkel való kevés törődés és a helytelen nevelési attitűdök, kapcsolattartási problémák.

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek estében elmondható, hogy általában sokproblémás családokban nevelkednek, így a fent említett fő problémákon túl mindig társul valamilyen más probléma is az érintett gyermeket nevelő családok életében.

A 2012. év során elhanyagolásra utaló jeleket 19 (fizikai: 10; lelki: 9) esetben, fizikai bántalmazásra utalót 1 esetben lelki bántalmazásra 7 esetben tapasztaltunk.

Elhanyagolás, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét az egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények területén, amely veszélyt jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Természetesen ennek megítélésakor figyelembe kell venni, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Itt kell megemlíteni a nevelési elhanyagolást, amely az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolását (lelki elhanyagolás) vagy a rendelkezésre álló és javasolt speciális képzési, fejlesztési, egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elmulasztását jelenti.

GYJSZ 2012 – ben sem szabálysértés sem pedig bűncselekmény elkövetéséről nem szerzett hivatalosan tudomást.

Az év során **megszűnt alapellátásban** gondozott gyermekek száma: 12 fő/ 9 család

Ennek okai: 6 gyermek/ 5 család esetében nem volt indokolt az alapellátás keretében történő gondozás, a veszélyeztető tényezők elhárultak; 1 gyermek/1 család esetében az alapellátás keretein belüli

gondozás nem vezetett eredményre, így védelembe vétel elrendelése történt. 2 család elköltözött településünkről, így 4 gyermek esetében területi illetékesség hiánya miatt szűnt meg a gondozás, 1 gyermek pedig nagykorúvá vált.

Védelembe vétel megszűnésének eseteinek száma: 2 gyermek (2 család)

Oka: Egy esetben a veszélyeztetettség megszűnése indokolta a védelembe vétel megszüntetését, de természetesen a gyermeket alapellátás keretében gondozta tovább a szolgáltató. A másik gyermek nagykorúvá vált.

3 család esetében év közben területi illetékesség megváltozása történt, ez összesen 9 gyermek estében érintette a védelembe vételen belüli családgondozás megszüntetését, azonban mindhárom család visszaköltözött a településre, így ismét védelembe vétel keretein belüli gondozás következett a gyermekeknél.

Kilenc kiskorú gyermeket esetében tett javaslatot a gyermekjóléti szolgáltató a gyermekek védelembe vételére az év során, melyből 4 gyermeket vett védelembe a helyi jegyzői gyámhatóság, a többi esetben az eljárás még folyamatban van, a gyermekekkel kapcsolatos döntést a (gyermekvédelmi törvény módosítása miatt) a járási gyámhivatal fogja meghozni.

Védelembe vételi felülvizsgálati tárgyaláson 6 alkalommal vettem részt, mely összesen 12 gyermeket érintett, s két alkalommal (két gyermek) került sor a védelembe vétel megszüntetésre.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2 alkalommal került sor. Egy esetben egy nem helyi lakos gyermek esetében indult az ideiglenes hatályú elhelyezés, mivel a gyermek veszélyeztetettségekor településünkön tartózkodott.

Egy család esetében segítséget nyújtottunk, hogy a bántalmazó élettárs elől az édesanya 5 kiskorú gyermekével átmeneti otthonba költözzön, de sajnos az anya „elszökött” onnan, s gyermekei oly mértékben veszélyeztette, hogy ideiglenes hatályú elhelyezésre, majd átmeneti nevelésbe vételre került sor esetükben. A gyermekeket nevelőszülőnél helyezték el.

Egy **családbafogadásban** nevelkedő gyermek esetében történt felülvizsgálat, mely során a gyámhivatal kezdeményezte a gyermek bíróság útján történő elhelyezését. A családbafogadás az ő esetében megszűnt, mivel a gyermeket a bíróság elhelyezte a róla gondoskodó nagyszülőnél. Ezt a gyermeket alapellátás keretében gondozom.

Településünkön 2012 – ben egy új családbafogadás történt, az apai nagynéni lett a gyermek gyámja, a családot a gyámhivatal határozata alapján alapellátás keretében gondozom.

Öt kiskorú gyermek került **átmeneti nevelésbe**, akiket - mint már fentebb említettem - nevelőszülőnél helyezték el a gyámhivatal.

Egy szakellátásban nevelkedő gyermek nagykorúvá vált, a család gondozása így megszűnt. Egy gyermek átmeneti nevelésbe vételét a gyámhivatal megszüntette, jelenleg védelembe vétel keretén belül gondozom.

Egy gyermek estében a gyámhivatal elindította az örökbefogadhatóvá nyilvánítási eljárást, mivel a szülők egyáltalán nem tartanak kapcsolatot a gyermekkel.

Az átmeneti nevelésben élő gyermekek (12 gyermek) nevelőszülőnél nevelkednek.

Adománykövetítés

A gazdasági válság hatására a családok nehéz helyzetbe kerültek, és ez a Szolgálatunkhoz fordult családok problémáin is látjuk. A meglévő gondozottak mellett az elmúlt év során olyan családok is felkerestek minket, akiknek korábban nem, vagy csekély mértékben voltak anyagi problémáik. Az ellehetlenült hitelek miatt napi problémát jelent számukra az alapvető javak megszerzése, ezért élelmiszersegélyért fordultak szolgálatunkhoz.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet az EU Élelmiszersegélyprogram keretében a tavalyi év során ismét 1 alkalommal (október hónapban) összesen 4375 kg tömegű tartós élelmiszert (tészta, kakaó ital, liszt) tartalmazó segélycsomagot jutatott el településünk számára, melyből 182 család (469 fő) részesült.

Az adomány szállításában Bocskai kert Község Önkormányzata nyújtott anyagi és személyi segítséget.

2012. december 20 – án a Községi Önkormányzat 100.000 – Ft értékben adományozott élelmiszercsomagot, melyből 53 család részesült.

Karácsonykor a Baptista Szeretetszolgálat által szervezett cipősdoboz programból kaptunk csomagokat, így 24 gyermek karácsonyfája alá tudtunk kisebb ajándékot adni.

2012-ben is plakátokon és szórólapokon tájékoztattuk több alkalommal településünk lakosságát, hogy folyamatosan gyűjtést szervezünk a községünkben élő rászorulóknak megsegítésére. Ennek eredményeképpen a helyi lakosságtól, sőt még debreceni magánszemélyektől is több alkalommal kaptunk ruha és bútor adományt.

Az összegyűjtött adományokból a hátrányos helyzetű gyermekes családoknak és a váratlan krízishelyzetbe került családoknak egyaránt tudunk átmeneti segítséget nyújtani.

Ruha- és használt bútor osztása a felajánlásoknak köszönhetően folyamatosan megvalósul.

Programok

A Bocskai kert Humán Szolgáltató Központ **2012. június 25-29 között nyári napközis tábor** szervezett a település 6-12 éves korosztálya számára, melyen a rászoruló családok gyermekei – az önkormányzat támogatásának köszönhetően - ingyenesen vehettek igénybe. A táborban részt vevő 25 gyermek változatos programokon vehetett részt, kézműves foglalkozások, vetélkedők, kirándulások (az Ötholdas – pagony játszótérre, valamint a hajdúhadházi Rendőrkapitányságra) színesítették az itt töltött időt.

A Vincellér u – i épületünkben heti 1 alkalommal zenebölcsit tartunk, ahol alkalmanként 5 – 8 gyermek vesz részt édesanyjával együtt.

Szakmai ellenőrzés

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2012. április 3-án végzett ellenőrzést a Bocskai kert Humánszolgáltató Központban. A vizsgálat az intézményben hiányosságot nem tapasztalt, a szolgáltató részéről megfelelő szakmai munkavégzés történik az intézményvezető irányításával és szakmai kontrollja mellett.

Összegzés

Bocskai kertben elmondható, hogy az észlelő- és jelzőrendszer teljesen kiépült és megfelelően látja el munkáját. Jó a kapcsolat a jelzőrendszer tagjai és a családgondozó között.

Ebben az évben is megrendezésre került a gyermekvédelmi tanácskozás, ahol minden érintett részt vett.

Fontos az együttgondolkodás, az egymás közötti információcsere, mely segíti és megkönnyíti a közös munkát.

A jövőre vonatkozó néhány elképzelés az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak javaslatai alapján, melyek megvalósításához anyagi erőforrást elsősorban pályázatok útján lehet szerezni:

Helyettes szülő: Évek óta felmerülő és továbbra is megoldatlan probléma. A családban élő gyermek átmeneti gondozását saját háztartásában biztosítja, amennyiben a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban átmenetileg nem tudja megoldani.

A helyettes szülő bevonásával – bizonyos esetekben – megelőzhető a gyerek számára a hatósági intézkedés, a gyermekotthoni elhelyezés, a szülő számára pedig a mindezek megszüntetésével járó kiszolgáltatott helyzetek sorozata és kockázata.

Gátló tényező, hogy az állam nem ad ehhez kellő támogatást, a kötelező tanfolyam díját a leendő helyettes szülőnek kell állnia, ami a mai világban nem kis pénzkidrást jelent.

Közösségi színtér kialakítására, ahol az itt élők szórakozhatnak, sportolhatnak kisközösségek jöhetnek létre, melyek támogathatják tagjaikat szükség esetén, illetve közös tevékenységekben vehetnének részt (pl.: akár különböző csoportfoglalkozások is –önismereti, konfliktuskezelési technikák elsajátítása, stb.)

Az Önkormányzat pályázatok segítségével próbálja megteremteni ennek anyagi jelentőségét.

Napjainkban egyre bővül a kistérségi társulásban ellátott feladatok száma, mely elsősorban a szociális területen jellemző. Jó megoldás lehetne a kistérségen belül is átmeneti otthonok (családok, gyermekek átmeneti otthona) létrehozása. Azonnali segítséget igénylő helyzetekben gyakorlati tapasztalatok alapján elmondható, hogy az otthonok nem tudnak helyet biztosítani a krízisbe kerülő anyának és gyermekének. A családok átmeneti otthonaiban is több hónapok a várólisták.

Az önkormányzat és a Bocskai kert Humán Szolgáltató Központ pályázati úton kívánja a Vincellér utcai épületét felújítani és bővíteni, ahol az intézmény összes szolgáltatása (védőnői szolgálat kivételével) elhelyezhető.

Pozitívumként kell kiemelni, hogy a két évvel ezelőtti pályázati pénzből épített új, modern játszótér nagyon hasznos elfoglaltságot jelent a gyermekek és a kisebbekkel odalátogató kismamák számára. A játszótér zárt kerítés védi a rongálástól.

A körzeti megbízott hivatalosan 2012. április 1-jétől teljesít ismét szolgálatot Bocskaikertben, Sajnos állandó jelenléte nem biztosított a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság létszámhiánya miatt. Pedig szükséges lenne a gyermekek biztonságérzetének biztosítása és az általános bűnmegelőzés miatt is.

Reméljük a jövőben sikerül kiépíteni az óvodánál tervezett gyalogátkelőhelyet.

A településen fontos lenne a közlekedési morál javítása, az elmúlt év során is a gyalogátkelőhelynél polgárőr vigyázta gyermekeink biztonságos átkelését a 4-es sz. főúton biztonságosabbá téve ez által az iskoláskorú gyermekek iskolába, illetve hazajutását.

Bocskaikert, 2013. május 10.

A beszámolót összeállította:
Kolopi Andrea vezető tanácsos
Bálint Zoárdné családgondozó

Tájékoztató a Téglás Városi Gyámhivatal 2012. évi tevékenységéről

A Városi Gyámhivatal a gyermekvédelmi és gyámügyi ügyintézését Téglás városon kívül, Bocskaikert településen is ellátta. A hivatal minden hét keddi napján kihelyezett ügyfélfogadást tartott a Bocskaikerti Humán Szolgáltató Központ helyiségében. Tégláson a gyámhivatalban hétfőn és csütörtökön 8.00- 12-ig és 13.00-15.00-ig, heti egy alkalommal, szerdai napokon 8.00-12.00-ig és 13.00-17.30. -ig volt ügyfélfogadás. A gyámhivatal számítógéppel, telefonnal, internet hozzáféréssel rendelkezik.

A gyámhivatali tevékenységet 2012. évben egy főállású köztisztviselő látta el, munkáját szeptember 01.-től, december 31.-ig egy közcélú foglalkoztatott segítette. A gyámhivatal vezető a szükséges felsőfokú iskolai végzettséggel, közigazgatási szakvizsgával rendelkezik. A gyámhivatalba 2012. december 31-ig érkezett ügyiratok száma 2.411, ebből alapszámmal 275. A gyámhivatal munkája során elsősorban nem egyszeri intézkedést, hanem huzamosabb ügyintézését kívánó ügyekkel foglalkozik. Az ügyek többsége éveken keresztül a hivatal előtt van, és folyamatos figyelemmel kísérést, intézkedést igényel. A gyámhivatal 2012-ben 312 érdemi határozatot hozott. Ezek a határozatok egyedi jellegűek, nem formanyomtatványon készülnek, gyakran 8-10 oldal terjedelműek.

Közbeeső intézkedésként 335 végzés született.

Ügyiratforgalom

	2012. év	2011. év	2010. év
<i>Alapszám</i>	275	244	251
<i>Alsószám</i>	2.136	2.233	2.096
<i>Összesen</i>	2.411	2.477	2.347

Döntések száma

	2012. év	2011. év	2010. év
--	-----------------	-----------------	-----------------

<i>Határozat</i>	312	317	408
<i>Végzés</i>	335	348	191

A munka jellegéből és az ügyiratforgalom nagyságából következően nagy pszichés és munkaterheléssel jár, valamint szerteágazó jogi ismereteket igényel.

Az ügyek többségében a tényállás megállapítása, a döntések előkészítése több lépésből álló folyamat. Az eljárási szabályok több esetben kötelezően előírják tárgyalás tartását, illetve hivatalból indított felülvizsgálati eljárások lefolytatását.

Az esetek többsége (pl. gyámsági, gondnoksági ügyek) nem kerül irattárba a döntéshozatal után, mivel évekig, folyamatosan intézkedést igényelnek. Egy – egy ilyen, több kilóra duzzadó ügy áttekintése rengeteg időt és nagy szakmai felkészültséget igényel.

Nehezíti a munkát a jogszabályok sűrű módosítása, és a jogalkotási hibákból adódó ellentmondások, hiányosságok.

A peres eljárásokban félként résztvevő ügyekben az ügyintéző készíti el a keresetlevelet és képviseli a gyámhivatalt a bíróság előtt.

2012-ben gyámhivatali hatáskörbe tartozó hatósági intézkedések:

A gyermekek védelme a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelem alapelvei:

- a gyermek mindenképp felett álló érdeke,
- a család önállóságának-, illetve a családban nevelkedés elve,
- a legkisebb kényszer (önkéntesség) elve,
- egyenlő bánásmód,
- a szükségletekhez igazodó ellátás,
- a nevelőszülői ellátás elsődlegessége
- a családi környezetbe való visszahelyezés előkészítése.

A gyermekek védelmét *pénzbeli, természetbeni* és személyes gondoskodást nyújtó *gyermekjóléti alapellátások*, illetve *gyermekvédelmi szakellátások*, valamint *hatósági intézkedések* biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások a gyámhivatal hatáskörében:

- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések a gyámhivatal hatáskörében:

- családba fogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- átmeneti nevelésbe vétel,
- tartós nevelésbe vétel,

- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése.

A városi gyámhivatal feladata a két éven túl védelembe vett gyermekek helyzetének vizsgálata, mely egyfajta kontroll szerepet tölt be, az egyébként jegyzői hatáskörbe tartozó védelembe vételi eljárásokban. A vizsgálat célja, hogy két év alatt miért nem rendeződött megnyugtatóan a család, a gyermek helyzete, illetve szükséges - e a gyermek családból történő kiemelése, mert a védelembe vételtől további eredmény nem várható el. 2012-ben a gyámhivatalban három család esetében kilenc gyermek ügyét vizsgálta. Két család ügyében a gyámhivatal az eljárását megszüntette és a védelembe vétel fenntartására vonatkozó javaslatával az iratokat a jegyzőnek visszaküldte, a harmadik ügyben az eljárás 2012. december 31. napján még folyamatban volt. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem szükséges a gyermek családból történő kiemelése, de a családon belüli problémák felszámolása érdekében a védelembe vétel fenntartása indokolt. A jogintézmény szükségessége kérdéses, hiszen a tapasztalatok az mutatják, hogy a jegyzői gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat közösen, gyámhivatali kontroll nélkül is meg tudja ítélni, hogy szükséges - e a gyermek családjából történő kiemelése.

A családbafogadás és nevelésbe vételi eljárások alapján született határozatokat a gyámhivatal évente, három éves kor alatti gyermek esetében félévente felülvizsgálja.

A gyámhivatal az elmúlt évben kilenc gyermek családba fogadásáról döntött, nyolc kiskorút a nagyszülő, egyet harmadik személy fogadott családba. Év közben 6 gyermek esetében a családbafogadó nagyszülő kérte a családbafogadás megszüntetését és a gyermekek szülőhöz történő visszahelyezését. Ezen kívül három - már korábban családbafogadott -, gyermek családba fogadásának felülvizsgálatát végezte el. A hivatal mindhárom gyermek esetében a családba fogadást fenntartotta.

A családbafogadás egy ideiglenes állapot, ha a szülők néhány éven belül nem változtatnak körülményeiken, nem tesznek semmilyen erőfeszítést arra, hogy a családbafogadás oka megszűnjön, illetve a szülő tartós betegsége miatt a családbafogadás nem szüntethető meg, a gyámhivatal gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt pert indít a bíróságon. Utóbbi két esetben a per megindításának indoka az volt, hogy a szülők semmilyen erőfeszítést nem tettek azért, hogy a családbafogadás megszűnjön, ezt az állapotot –hogy a nagyszülő neveli gyermeküket, teljesen természetesnek vették – elfogadták, így a gyámhivatal a gyermek helyzetének végleges rendezése érdekében nem látott más lehetőséget, csak a bírósági eljárás megindítását.

A gyámhivatal az elmúlt évben 7 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről döntött. Hat gyermek esetében erre azért került sor, mert a családbafogadó nagyszülő kérte a családbafogadás megszüntetését és a gyermekek szülőhöz történő visszahelyezését. Azonban az anya körülményei nem voltak alkalmasak a gyermekei nevelésére, ezért a gyámhivatal a különélő apa szülői felügyeleti jogát felélesztette, a kiskorúakat pedig ideiglenes hatállyal nála elhelyezte, és a gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt pert indított a bíróságon. 1 kiskorú édesanyja maga is átmeneti nevelt kiskorú volt, ezért az újszülött édesanyjával közös gondozási helyre került.

2012. december 31. napján nyilvántartott átmeneti neveltek száma 42 fő. A gyermekek nevelésbe vételének felülvizsgálatát 3 év alatti gyermek esetében félévente, a szülő, gyám, vagy szakszolgálat kérésére bármikor, 3 év feletti kiskorúak esetében pedig évente vizsgálja felül a gyámhivatal.

2012-ben a gyámhivatal nyolc fiatal felnőtt utógondozásáról és öt fiatal felnőtt utógondozói ellátásáról, utógondozói ellátásának meghosszabbításáról vagy megszüntetéséről rendelkezett. Az utógondozást mindannyian az otthonteremtési támogatás igényléséhez kérték. A fiatal

felnőtt kérelmére a gyámhivatal nagykorúvá válásakor, vagy később is dönthet az utógondozói ellátás elrendeléséről. Ez az ellátás abban különbözik az utógondozástól, hogy az utógondozói ellátott továbbra is szakellátásban él nevelőszülőnél, vagy lakásotthonban, ellenben az utógondozottal, aki saját családjával él. Az utógondozói ellátás a fiatal felnőtt 21 éves koráig rendelhető el, ha önellátását, lakhatását biztosítani nem tudja, vagyona nincs, nem tanul, de dolgozik, vagy a munkaügyi központtal rendszeresen együttműködik. A fiatal 24 éves koráig rendelhető el az ellátás, ha a fiatal nappali tagozaton tanulmányokat folytat. Utógondozásról akkor rendelkezünk a fiatal felnőtt kérésére, ha az állam által biztosított otthonteremtési támogatást szeretné igénybe venni.

2012.- ben tizenkét fiatal felnőtt részére állapítottunk meg otthonteremtési támogatást, melynek összege összesen 16.899.000 Ft volt. 4 fiatal államilag támogatott lakásprogramba való részvételre, 8 fiatal pedig ingatlan vásárlására, felújítására, korszerűsítésre használta fel az otthonteremtési támogatás teljes összegét.

A gyámhivatal örökbefogadhatóvá nyilvánítja azon átmeneti nevelt kiskorúakat akikkel a szülők önhibájukból legalább fél éven át nem tartanak kapcsolatot, szülők az életvitelükön és körülményeiken az átmeneti nevelésbe vétel megszüntetése érdekében nem változtatnak, illetve, ha a szülő új lakó- vagy tartózkodási hely megjelölése nélkül ismeretlen helyre távozik. Az örökbefogadhatóvá nyilvánított gyermek örökbefogadása, valamint a házastárs általi örökbefogadás ügyében is hatóságom jár el.

A gyámhivatal örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánítja azokat a házaspárokat, egyedülálló személyeket, akik gyermeket szeretnének örökbefogadni.

A gyámhivatal az örökbefogadhatóvá nyilvánított gyermekekről, és az örökbefogadásra alkalmas felnőttekről nyilvántartást vezet. 2012-ben 10 örökbefogadhatóvá nyilvánított gyermek adatait kezelte a gyámhivatal. Az elmúlt évben örökbefogadásra való alkalmasság megállapítása, illetve örökbefogadás tekintetében nem indult eljárás a gyámhivatalban.

Az elmúlt évben a gyámhivatal 25 gyermek családi jogállását rendezte teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételével, ezen kívül három gyermek esetében rendelt ki a kiskorú képviselőt eseti gondnokot, akit felhatalmazott az apaság vélelmének megdöntése iránti per megindításával is. Az év folyamán mindhárom kiskorú családi jogállása rendeződött.

Az elmúlt évben egy kiskorú nyújtott be házasságkötésének engedélyezése tárgyában kérelmet.

Az elmúlt évben 17 esetben került sor a gyámhivatal által **kapcsolattartás szabályozására**. Ez magába foglalja a szakellátásban lévő gyermekek folyamatos és időszakos kapcsolattartásnak, valamint a családjukban nevelkedő gyermekek különélő szüleikkel, illetve nagyszüleikkel történő kapcsolattartásának szabályozását is.

Az elmúlt évben összesen 45 gyermek tekintetében **előlegeztünk meg gyermektartásdíjat** 4.601.000 Ft összegben

A pénzügyi ellátások finanszírozása a központi költségvetésből történik

A gyámhivatal **gyámot** rendel annak a gyermeknek, aki nem áll szülői felügyelet alatt. Tavaly 53 gyermek állt gyámság alatt. A gyámhivatal a számadásra kötelezett gyámok eseti, éves és végszámadásával, valamint a gyámcsereikkel kapcsolatos döntéseit határozati formában hozza meg, melyről minden érintettet, így a szülőket is értesíti.

A jogerős bírósági határozat értelmében a gyámhivatal **gondnokot** rendel annak a nagykorú személynek, akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége pszichés állapota, szellemi hanyatlása, vagy szenvedélybetegsége miatt általános jelleggel, illetve egyes ügycsoportokban tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökken. A gondnok lehet hozzátartozó, ismerős, vagy hivatásos gondnok. A gyámhivatal az elmúlt évben 40 gondnokság alatt álló személy ügyeit intézte, ebből 9 fő részére hivatásos gondnokot rendelt ki a gyámhivatal.

A gyámhivatal nyilvántartást vezet a **vagyonos kiskorúakról és gondnokokról**. A vagyon lehet ingó, illetve ingatlan. 2012. december 31. napján 19 kiskorú összesen 18.963.000 Ft és 8 gondnokolt 5.770.000 Ft készpénzvagyonnal, 3 kiskorú gépjármű tulajdonjoggal, 75 kiskorú és 18 gondnokolt pedig ingatlan tulajdonnal rendelkezett.

Egyéb esetek: A gyámhivatal bíróság, vagy más szerv megkeresésére környezettanulmányt készít, jegyzőkönyvi nyilatkozatot vesz föl, tájékoztatást ad.

A gyámhivatal az ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodó ügyfelek részére saját eljárásában, illetőleg más szerv megkeresésére ügygondnokot, eseti gondnokot rendelt, valamint ellátta a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti, családvédelmi koordinációért felelős szervként rá háruló feladatokat

Tájékoztatom azokat az ügyeket érinti, melyek érdemi döntéssel, határozattal zárultak. Az ügyiratforgalomban nem jelenik meg, de az ügyfelek napi szinten keresik meg a Gyámhivatalt tájékoztatás, tanácsadás céljából.

2013. január 01. napjától a gyermekvédelmi és gyámügyi ügyintézés átkerült a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám alá. A téglási ügyfelek részére a hivatal Téglás, Kossuth u. 43/a. szám alatti kirendeltségén minden héten pénteken 8.00 órától, 14.00 óráig biztosít ügyfélfogadást.

Hajdúhadház 2013. május 9.

dr. Kövér Balázs
Gyámhivatal vezető